

Arbetsplatsområden utanför tätort 2005

Preliminära data

Concentrations of workplaces outside localities 2005, preliminary data

I korta drag

Arlanda är klart störst

År 2005 fanns det 154 arbetsplatsområden utanför tätort med fler än 100 sysselsatta. Klart störst bland dem är Arlanda med cirka 12 000 sysselsatta, följt av en grupp med 2000-3000 sysselsatta: Torsvik industriområde i Jönköping, Landvetter flygplats i Härryda, Arninge köpcentrum i Täby, Västra Viared industriområde i Borås.

Ganska få, men omtalade

I de redovisade arbetsplatsområdena finns 72 000 sysselsatta, vilket endast utgör 2 procent av totala antalet sysselsatta i Sverige. Generellt sett så finns de flesta arbetsplatser inuti tätorter (200 invånare eller fler), men de utanför tätorter är en omtalad grupp som innehåller t.ex. flygplatser, kärnkraftverk, några militära förband, vissa industriområden och stora processindustrier, en del enheter för vård och omsorg, ett par fritidsanläggningar och biltestanläggningar.

Presentation i tabeller med beteckningar och i kartor

Arbetsplatsområdena presenteras med beteckning och populärkategori, dels i tabellform (Tabell 1), dels på översiktliga kartor på Internet (www.gis.scb.se). För beteckningarna har vi försökt hitta en benämning som används lokalt, men det har ibland varit svårt att hitta bra benämningar. Vi har försökt undvika att använda namn på enskilda företag, men i några fall är arbetsplatsområdet så intimt förknippat med ett företag att det blev enda möjligheten.

Preliminära data. Definitiva kommer hösten 2007

För denna rapport har arbetsplatsområden med minst 100 sysselsatta inventerats, främst utgående från adresser och med utnyttjande av de avgränsningar som gjordes för år 2000.

Hösten 2007 kommer SCB att ta fram dagbefolkning på tätorter och i samband med detta även redovisa data för alla arbetsplatsområden utanför tätort, dvs inklusive gruppen 50-99 sysselsatta. Orsaken till uppdelningen är att koordinater för arbetsställen behöver förbättras och det arbetet pågår under hela år 2007.



Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Bo Justusson, SCB, tfn 08-50 69 47 20, bo.justusson@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området. (www.scb.se/mi0815)

ISSN 1403-8978 Serie MI - Miljövård och naturresurshushållning. Utkom den 27 april 2007.

URN:NBN:SE:SCB-2007-MI60SM0701_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Kjell Jansson, SCB.

Revideringar

2007-05-16 Arbetsplatsområde A1550 benämning ändrad från "Västra Boda, industriområde" till "Västra Viared industriområde".

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Avgränsning av arbetsplatsområden utanför tätorter - varför och hur	4
Antal områden och sysselsatta per område	4
Största bransch per område	5
Branschvis analys	6
Förändringar från avgränsningen för år 2000	8
Om branschkode och struktur för Tabell 1	8
Tabeller	9
Tabell 1. Arbetsplatsområden utanför tätort 2005, med fler än 100 sysselsatta	9
Fakta om statistiken	13
Detta omfattar statistiken	13
Definitioner och förklaringar	13
Så görs statistiken	13
Statistikens tillförlitlighet	14
Bra att veta	15
Annan statistik	15
Bilaga. Förändringar från avgränsning för år 2000	16
In English	18
Summary	18
List of tables	18
List of terms	18

Statistiken med kommentarer

Avgränsning av arbetsplatsområden utanför tätorter - varför och hur

Tätorter definieras som sammanhängande bebyggelse med högst 200 meter mellan husen och minst 200 invånare. Det innebär att renodlade arbetsplatsområden inte räknas som tätorter, och för att täcka in även sådana med statistik så har SCB avgränsat *Arbetsplatsområden utanför tätorter*. Dessa definieras som sammanhängande områden med högst 300 meter mellan arbetsställena (byggnaderna) och som har minst 50 sysselsatta.

En första avgränsning gjordes för år 2000, se publicerat statistiskt meddelande, och i den användes flera datakällor: adresser och koordinater för arbetsställen, kartor, flygfoton, samt Lantmäteriets Svenska Marktäckedata.

För år 2005 har arbetet främst varit inriktat på att ta fram benämningar för områdena så att man lättare kan avgöra vad de avser, och att kvalitetssäkra statistiken för områdena. Vi har då använt adresser för arbetsställen och gjort listor av adresser för varje arbetsplatsområde. Statistiken framställs via register över sysselsatta per arbetsställe (RAMS och FDB). I denna publiceringsomgång ingår endast arbetsställen ner till 100 sysselsatta.

En fullständigare publicering ska ske hösten 2007 i samband med att *Dagbefolkning på tätort* tas fram. Det arbete som behöver göras är att förbättra kopplingen mellan angivna belägenhetsadresser och koordinater.

Antal områden och sysselsatta per område

Totalt har vi inventerat drygt 150 arbetsplatsområden med minst 100 sysselsatta. Klart störst är Arlanda flygplats med cirka 12000 sysselsatta. Nästa grupp i storlek är mellan 2000 och 3000. Flest områden och högst antal sysselsatta finns i Stockholms län och Västra Götalands län.

Tabell A. Arbetsställen utanför tätort 2005, antal och sysselsatta

Table A. Concentrations of workplaces outside localities 2005, by county and number of employees

Län	Antal områden	Storleksgrupp sysselsatta				Sysselsatta totalt
		100-199	200-499	500-999	1000-	
Stockholms	20	7	5	5	3	21 730
Uppsala	4	1	1	1	1	2 217
Södermanlands	6	3	2	1	-	1 746
Östergötlands	6	1	2	3	-	3 099
Jönköpings	13	7	4	1	1	5 196
Kronobergs	1	1	-	-	-	194
Kalmar	6	3	1	1	1	2 782
Gotlands	2	2	-	-	-	265
Blekinge	6	1	3	1	1	3 021
Skåne	11	5	3	2	1	4 821
Hallands	6	3	1	1	1	2 929
Västra Götalands	33	14	13	4	2	13 720
Värmlands	2	2	-	-	-	220
Örebro	5	5	-	-	-	742

Västmanlands	2	1	1	-	-	422
Dalarnas	5	3	1	1	-	1 370
Gävleborgs	7	4	3	-	-	1 498
Västernorrlands	3	2	1	-	-	571
Jämtlands	2	-	1	1	-	807
Västerbottens	4	1	2	1	-	1 406
Norrbottnens	10	6	3	1	-	2 744
Totalt	154	72	47	24	11	71 500

Största bransch per område

Vi har klassificerat områdena efter den bransch som har flest antal sysselsatta per område (bransch enligt näringsgrensindelning SNI 2002). Flest områden finns i branschen *D Tillverkningsindustri*, medan högst antal sysselsatta finns för branschen *I Transport, kommunikation*.

Vi har i beteckningarna per arbetsplatsområde använt ”*industriområde*” som en populärkategori. De kan innehålla både tillverkning, partihandel och transportcentraler, vilka ingår i SNI-branscherna D, G, I

Tabell B. Arbetsplatsområden utanför tätort 2005, efter dominerande bransch (SNI 2002)

Table B. Concentrations of workplaces 2005, by dominating industry

Bransch, näringsgren SNI 2002	Antal arbets- platsområden	Antal syssel- satta
A Jordbruk, skogsbruk	-	-
B Fiske	-	-
C Utvinning av mineral	3	847
D Tillverkningsindustri	57	15 296
E Energiproduktion, vatten, avfall	4	4 236
F Byggverksamhet	5	982
G Partihandel, detaljhandel, reparation	17	11 688
H Hotell och restaurang	4	507
I Transport, magasinerings, kommunikation	20	22 851
J Finansiell verksamhet	-	-
K Fastighetsbolag, förvaltare. Forskning, utveckling	6	1 623
L Offentlig förvaltning, försvar, socialförsäkring	16	8 594
M Utbildning	5	1 227
N Hälso- och sjukvård	12	2 134
O Andra samhälleliga och personliga tjänster	5	1 515
P Förvärsarbete i hushåll	-	-
Totalt	154	71 500

Branschvis analys

Här ger vi en del kommentarer till olika typer av anläggningar. Resultaten kommer delvis från genomgångar av andra myndigheters listor över arbetsplatser, vilka vi använt för att kontrollera att vi täcker in arbetsplatsområdena korrekt.

Industriområden (i bransch D, G, I)

Industrier och industriområden är den till antalet största gruppen av arbetsplatsområden utanför tätort. Man kan se att det man i dagligt tal kallas ”*industriområden*” kan innehålla både tillverkning, partihandel och transportcentraler, som ingår i SNI-branscherna D, G, I.

En del av våra avgränsade arbetsplatsområden ligger så nära en tätort att de är gränsfall för att inkluderas i tätorten.

Det finns ett antal arbetsplatsområden där *en enda stor* industri dominerar. I gruppen med minst 500 sysselsatta är det Örsätter, träindustri (A0645) Bravikens industriområde (A1350), Mönsterås bruk (A0810), Värö bruk (A1235), Raffinaderi Brofjorden (A1470) (tidigare benämnt Scanraff, nu Preemraff).

En viktig orsak till att vi redovisar antal sysselsatta i *storleksgrupper* är att statistiken inte ska avslöja detaljer om enskilda företag. I enlighet med de regler som finns för *statistiksekretess*.

Gruvor och anrikning (i C)

Först kan noteras att de stora gruvorna i Kiruna och Malmberget ligger så nära bebyggelsen att de räknas in i sina tätorter. Arbetsplatsområden utanför tätort (med minst 100 sysselsatta) är Aitik gruva och anrikning (A2085), Leveäniemi-Svappavara anrikning/pelletsverk (A2135), Krokungs kalkbrott/industri (A0905). År 2000 fanns även Blygruvan i Laisvall med, men den lades ner 2001.

Kärnkraftverk, kraftvärmeverk (i E)

Anläggningar finns i Ringhals(A1245), Forsmark (A0340), Simpevarp (A0860) och Barsebäck (A1000). Aggregat 1 i Barsebäck stängdes 1999, och aggregat 2 stängdes 31 maj 2005.

Andra kraftvärmeverk lokaliseras vanligen nära tätort för att kunna utnyttja energin från lägre temperaturnivåer för fjärrvärmeproduktion, vilket ej kunnat genomföras för kärnkraftverken.

Flygplatser (i bransch I)

Vi har använt Luftfartsverkets förteckning över flygplatser 2007 (www.lfv.se - Flygplatser). De flesta stora flygplatser ligger av bullerskäl utanför tätort.

Luftfartsverket har 16 egna flygplatser; Kiruna, Luleå, Skellefteå, Umeå, Östersund-Åre, Örnsköldsvik, Sundsvall-Härnösand, Stockholm-Arlanda, Stockholm-Bromma, Karlstad, Göteborg-Landvetter, Jönköping, Visby, Ronneby, Ängelholm-Helsingborg, Malmö Airport/Sturup. De är alla arbetsplatsområden utanför tätort, utom Bromma som ligger inuti Stockholms tätort.

Flygplatser som drivs av andra; Här listar man 29 stycken som har eller har haft reguljär trafik. De drivs vanligen av ett kommunalt bolag. Arbetsplatsområden utanför tätort med minst 50 sysselsatta är: Arvidsjaur, Göteborg/Säve, Kalmar, Kristianstad, Norrköping, Skavsta (Nyköping), Trollhättan-Vänersborg. Några andra lika stora ingår i tätorter: Halmstad, Västerås, Malmen (Linköping), men själva fältytan ingår ej.

Övrigt: SAAB flygplats ingår i Linköpings tätort, Esrange rymdbas är arbetsplatsområde (A2131), och för militära flygplatser - se nästa punkt.

Militära anläggningar (i L)

Vi har använt Försvarsmaktens förteckning över förband m.m. 2007 (www.mil.se). För de som ligger i arbetsplatsområde anges (Axxxx).

Flygvapnets förband: Luleå F 21 (A2095), Uppsala Luftstridsskola (A0320), Såtenäs F 7 (A1580), Ronneby F 17 (A0920), samt Linköping-Malmen Helikopterflottilj (i tätorten Malmslätt). Flottiljen F 4 i Östersund lades ner under 2005, flygplatsen blev civil. Flottiljen F 16 i Uppsala lades ner 2003, men andra militära enheter finns på området idag (bl.a. finns Utlandsstyrkan registrerad där, men tas förstås inte med i denna statistik).

Marinens förband: Karlskrona Marinbas (i tätorten), Berga (A0110), Muskö (A0105). Amf1 låg i Rindö tätort och flyttade 2005 till Berga, vilket kan ge viss osäkerhet i statistiken under omställningstiden.

Armén och gemensamma förband: De ligger i tätort, utom då Axxxx anges. Boden, Umeå, Uppsala, Enköping, Kungsängen Livgardet (A0125), Stockholm, Vällinge hemvärnsskola (utanför tätort, men färre än 50 anställda), Örebro, Karlsborg, Skövde (i tätorten och A1605), Eksjö, Göteborg, Halmstad, Revingshed P 7 (A1125).

Provplatser/skjutfält (FMV, FOI) med minst 50 sysselsatta: Karlsborg (A1340), Vidsele (A2090), Grindsjön-Sorunda (A0275).

Övrigt: Här kan FRA på Ekerö nämnas (A0080).

Hälsa- och sjukvård (i N). Skolor, forskning (i M, K), Kriminalvård (i L)

Vi har ännu inte gjort en ordentlig genomgång av dessa kategorier, så vi nämner bara de största utanför tätort (de med fler än 200 sysselsatta).

Sjukhus och vårdhem, störst är Karsuddens sjukhus (A0390) och Mo gård resurscentrum (A0485). Flera av Statens institutionsstyrelses skolhem ligger också utanför tätort.

Skolor, folkhögskolor, lantbruksskolor; störst är Alnarp lantbruksuniversitet (A1010).

Kriminalvårdens anläggningar, störst är Hall (A0190) och Österåkeranstalten (A0020).

Köpcentra (i G)

Utvecklingen av köpcentra utanför de gamla stadscentra har delvis skett som arbetsplatsområden utanför tätort, delvis som områden inom tätort.

I vår undersökning finns utanför tätort: Arninge i Täby (A0155), Torp i Uddevalla (A1475), Överby i Trollhättan (A1515), Arlandastad i Sigtuna (A0245), samt två vid gränsen mot Norge: Svinesunds Handelsområde (A1490) och Nordby Shopping Center (A1495) båda i Strömstads kommun.

Det skulle även vara intressant att jämföra med köpcentra i tätort och i stadscentra, vilket kan bli möjligt när adresser och koordinater för arbetsställen förbättrats.

Fritidsanläggningar (i O, H)

Det finns många arbetsplatser inom fritid- och nöje, men inte så många utanför tätort. De som vi har med nu (med minst 100 sysselsatta) är vintersportområdena Lindvallen/Högfjället Sälen (A1755), Tandådalen/Hundfjället (A1765), Idrefjäll (A1770), medan Åre ingår i tätorten. För sommarverksamhet: Kolmårdens djurpark (A0525) och Axvall-Skara sommarland, köpstad, trav (A1600), Pitsund Pite havsbad (A2110).

Här bör nämnas att statistiken för sysselsatta kan innehålla en hel del *säsongsanställda*, nämligen de anställda som inte haft annat större arbete under året (större lönesumma).

Speciella kategorier

Bland speciella kategorier kan nämnas biltestbanorna i Hällered Borås (A1535) och Slagnäs Arjeplog (A2065), Esrange rymdbas (A2131), och två köpcentra långt från stora orter men nära gränsen till Norge: Svinesunds Handelsområde (A1490) och Nordby Shopping Center (A1495).

Förändringar från avgränsningen för år 2000

Kommentarer om förändringar mellan 2000 och 2005 finns i *Bilagan Fakta om statistiken*. Nyttillkomna områden som anges där är ofta sådana som borde varit med redan år 2000. Områden som upphört kan ha gjort det av olika skäl:

- Sammanläggning med annat område eller tätort.
- Antal sysselsatta minskat till under 50.
- Revidering av avgränsningen 2000.

En del kommentarer gäller områden med under 100 sysselsatta, och är då egentligen relevanta först för nästa publicering.

Om branschkode och struktur för Tabell 1

I Tabell 1 används bokstavskoder för största bransch, enligt SNI2002.

Det som i tabellen benämns "industriområden" kan innehålla flera olika branscher, främst Tillverkning, Partihandel, Transport/magasineri, dvs D, G, I.

Tabellen är sorterad först efter storleksgrupp och sedan efter kommunkod. På SCBs webbplats finns en datafil för arbetsplatsområdena med sortering efter län och kommun, se www.scb.se/mi0815.

Tabell C. Branschkode enligt Svensk näringsgrensindelning, SNI 2002

Table C. Industry codes according to NACE Rev. 1 Industrial Classification

Kod	SNI-koder	Benämning
A	01-02	Jordbruk, skogsbruk
B	05	Fiske
C	10-14	Utvinning av mineral
D	15-37	Tillverkningsindustri
E	40-41	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning
F	45	Byggverksamhet
G	50-52	Partihandel, detaljhandel, reparation
H	55	Hotell- och restaurangverksamhet
I	60-64	Transport, magasineri, kommunikation
J	65-67	Finansiell verksamhet
K	70-74	Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstjänster
L	75	Offentlig förvaltning, försvar, socialförsäkring, forskning
M	80	Utbildning
N	85	Hälso- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärtjänster
O	90-93	Andra samhällsliga och personliga tjänster
P	95	Förvärvsarbetande i hushåll

Tabeller

Tabell 1. Arbetsplatsområden utanför tätort 2005, med fler än 100 sysselsatta

Table 1. Concentrations of workplaces outside localities 2005

Arbetsplatsområde		Belägenhetskommun		Arbets- ställen	Sysselsatta	Största bransch
Benämning	Kod	Namn	Kod			
Arlanda flygplats	A0240	Sigtuna	0191	185	ca 12 000	I
Arninge, köpcentrum	A0155	Täby	0160	253	2000-2999	G
Torsvik, industriområde	A0625	Jönköping	0680	72	2000-2999	I
Landvetter flygplats	A1265	Härryda	1401	72	2000-2999	I
Västra Viared industriområde	A1550	Borås	1490	38	2000-2999	G
Ringhals kärnkraftverk	A1245	Varberg	1383	7	1500-1999	E
Berga, militäranläggning	A0110	Haninge	0136	20	1000-1499	L
Forsmark kärnkraftverk	A0340	Östhammar	0382	10	1000-1499	E
Simpevarp, kärnkraftverk	A0860	Oskarshamn	0882	7	1000-1499	E
Ronneby flygplats F17	A0920	Ronneby	1081	14	1000-1499	L
Sturup flygplats	A1015	Svedala	1263	39	1000-1499	I
Rörby, FRA	A0080	Ekerö	0125	1	500-999	L
Tunaholm, industriområde	A0095	Botkyrka	0127	26	500-999	G
Muskö örlogshamn	A0105	Haninge	0136	11	500-999	L
Granhammar, regemente Livgardet	A0125	Upplands-Bro	0139	6	500-999	L
Nygård, terminal partihandel	A0130	Upplands-Bro	0139	1	500-999	G
Uppsala flygplats	A0320	Uppsala	0380	15	500-999	M
Skavsta, flygplats	A0375	Nyköping	0480	14	500-999	I
Örsätter, träindustri	A0465	Åtvidaberg	0561	3	500-999	D
Malmen industriområdet	A0510	Linköping	0580	10	500-999	D
Bravikens industriområde	A1350	Norrköping	0581	3	500-999	D
Terminalgatan Nässjö, industriområde	A0660	Nässjö	0682	5	500-999	I
Mönsterås bruk, trämassaindustri	A0810	Mönsterås	0861	7	500-999	D
Kölö, industriområde	A0940	Karlshamn	1082	9	500-999	D
Alnarp, lantbruksuniversitet	A1010	Lomma	1262	19	500-999	K
Långeberga, industriområde	A1115	Helsingborg	1283	44	500-999	G
Värö bruk, trämassaindustri	A1235	Varberg	1383	6	500-999	D
Raffinaderi, Brofjorden	A1470	Lysekil	1484	7	500-999	D
Torp, köpcentrum	A1475	Uddevalla	1485	64	500-999	G
Överby, köpcenter	A1515	Trollhättan	1488	89	500-999	G
Såtenäs flygplats F 7	A1580	Lidköping	1494	12	500-999	L
Lindvallen-Högfjället Sälen, skidanläggningar	A1755	Malung	2023	23	500-999	O
Östersund flygplats, Frösön	A1935	Östersund	2380	10	500-999	L
Klockarbäcken, industriområde	A2020	Umeå	2480	15	500-999	G
Kallax, Luleå flygplats	A2095	Luleå	2580	22	500-999	L
Österåkeranstalten, kriminalvård	A0020	Österåker	0117	1	200-499	L
Skyttbrink, industriområde	A0100	Botkyrka	0127	31	200-499	D
Antennvägen Arninge, industriområde	A0140	Täby	0160	2	200-499	D
Hall, kriminalvårdsanstalt	A0190	Södertälje	0181	1	200-499	L
Arlandastad, köpcentrum	A0245	Sigtuna	0191	32	200-499	G
Ar-Brunnby industriområde	A0325	Knivsta	0330	29	200-499	F
Karsudden, sjukhus	A0390	Katrineholm	0483	1	200-499	N
Svista, industriområde	A0410	Eskilstuna	0484	6	200-499	D
Mo gård, resurscenter, vård	A0485	Finspång	0562	5	200-499	N
Kolmårdens djurpark	A0525	Norrköping	0581	3	200-499	O

Forts 1. Arbetsplatsområden utanför tätort 2005

Arbetsplatsområde		Belägenhetskommun		Arbets- ställen	Sysselsatta	Största bransch
Benämning	Kod	Namn	Kod			
Hedenstorp, industriområde	A0640	Jönköping	0680	11	200-499	D
Axamo, Jönköpings flygplats	A0650	Jönköping	0680	13	200-499	G
Sandsjöfors, småort, industrier	A0665	Nässjö	0682	24	200-499	D
Bellö småort, industrier	A0705	Eksjö	0686	6	200-499	D
Flygplatsområdet, Kalmar	A0850	Kalmar	0880	51	200-499	G
Mörrums bruk, trämassaindustri	A0945	Karlshamn	1082	3	200-499	D
Munkahus, industriområde	A0950	Karlshamn	1082	19	200-499	I
Stilleryd, hamn, industrier	A0930	Karlshamn	1082	19	200-499	I
Barsebäck, kärnkraftverk	A1000	Kävlinge	1261	5	200-499	E
Revingehed, regemente P7	A1125	Lund	1281	10	200-499	L
Örtofta, sockerbruk	A1120	Eslöv	1285	1	200-499	D
Järlöv, betongindustri	A1240	Varberg	1383	8	200-499	D
Sanden-Ödsmål, industriområde	A1270	Stenungsund	1415	11	200-499	D
Vallhamn, hamn	A1275	Tjörn	1419	9	200-499	G
Plywoodfabrik, Otterbäcken	A1345	Gullspång	1447	2	200-499	D
Önum, industri	A1405	Vara	1470	1	200-499	D
Göteborg City Airport, Säve	A1430	Göteborg	1480	20	200-499	I
Stora Holm, industriområde	A1440	Göteborg	1480	12	200-499	F
Arntorp-Kareby, transport-depå	A1460	Kungälv	1482	6	200-499	I
Svinesunds Handelsområde	A1490	Strömstad	1486	35	200-499	G
Nordby Shopping Center, söder Svinesund	A1495	Strömstad	1486	34	200-499	G
Trestad Center, industriområde	A1510	Vänersborg	1487	33	200-499	I
Hällered, bilprovbana	A1535	Borås	1490	2	200-499	D
Vist industriområde	A1565	Ulricehamn	1491	11	200-499	D
Skara Sommarland, Köpstaden, trav, Axvall	A1600	Skara	1495	23	200-499	O
Långvikstorp, industriområde	A1730	Skinnskatte- berg	1904	2	200-499	D
Idrefjäll, skidanläggning	A1770	Älvdalen	2039	2	200-499	O
Överbyn, småort	A1825	Sandviken	2181	32	200-499	K
Köpcentrum Söderhamn syd	A1840	Söderhamn	2182	22	200-499	G
Norrborns industriområde	A1850	Bollnäs	2183	18	200-499	D
Råsta (ost Sundsbruk), industriområde	A1880	Sundsvall	2281	6	200-499	I
Ulriksfors, industriområde, småort	A1925	Strömsund	2313	9	200-499	K
Umeå flygplats	A2010	Umeå	2480	17	200-499	I
Bygdsiljum, träindustri	A2045	Skellefteå	2482	2	200-499	D
Norra Tallvik, industriområde	A2070	Överkalix	2513	18	200-499	D
Aitik, gruva och anrikning	A2085	Gällivare	2523	2	200-499	C
Leveäniemi-Svappavaara, anrikning/pelletsverk	A2135	Kiruna	2584	2	200-499	C
Sandhamn, småort	A0040	Värmdö	0120	21	100-199	H
Djurönäset, konferens+myndigheter	A0045	Värmdö	0120	3	100-199	H
Saltå, omsorg + kvarn	A0175	Södertälje	0181	4	100-199	N
Solåkraby, omsorg	A0180	Södertälje	0181	1	100-199	N
Järna, Antroposofins hus, Vidarkliniken sjukhus	A0185	Södertälje	0181	3	100-199	N
Rånäs slott och vårdhem, industri	A0235	Norrtälje	0188	5	100-199	N
Rosersberg, räddningsskola	A0265	Sigtuna	0191	3	100-199	L
Skutskär Södra industriområdet	A0280	Älvkarleby	0319	9	100-199	D
Hällby, kriminalvårdsanstalt	A0405	Eskilstuna	0484	1	100-199	L
Bondängen-Mariefred, kriminalvårdsanstalt	A0425	Strängnäs	0486	1	100-199	L
Lövsta, skolhem	A0440	Trosa	0488	1	100-199	N
Norrstens industriområde	A0540	Motala	0583	8	100-199	D
Tyngel, industriområde	A0555	Gnosjö	0617	5	100-199	D
Brännehylte, industriområde	A0565	Gnosjö	0617	7	100-199	D

Forts 1. Arbetsplatsområden utanför tätort 2005

Arbetsplatsområde		Belägenhetskommun		Arbets- ställen	Sysselsatta	Största bransch
Benämning	Kod	Namn	Kod			
Norr Skillingaryd, industriområde	A0600	Vaggeryd	0665	4	100-199	D
Målön, industriområde	A0610	Jönköping	0680	5	100-199	G
Hörle, småort, industrier	A0670	Värnamo	0683	4	100-199	D
Bockaberg-Korsberga, trähusindustri	A0690	Vetlanda	0685	3	100-199	D
Långanäs, skolhem	A0710	Eksjö	0686	1	100-199	N
Trehörna-Urshult, vårdhem	A0730	Tingsryd	0763	1	100-199	N
Gårdveda-Målilla, industri	A0805	Hultsfred	0860	3	100-199	D
Strängsmåla-Långasjö, sågverk	A0825	Emmaboda	0862	2	100-199	D
Stekaremåla Broakulla, industri	A0830	Emmaboda	0862	1	100-199	D
Visby Flygplats	A0890	Gotland	0980	8	100-199	I
Krokungs, kalkindustri	A0905	Gotland	0980	3	100-199	C
Norjeby, slakteri	A0955	Sölvesborg	1083	1	100-199	D
Vellingebacken/Logården, industri	A0975	Vellinge	1233	2	100-199	D
Furuboda, folkhögskola m.m.	A1145	Kristianstad	1290	2	100-199	M
Äsperöd Kivik, livsmedelsindustri	A1190	Simrishamn	1291	5	100-199	D
Ängelholms flygplats och Valhall Park	A1200	Ängelholm	1292	21	100-199	I
Finja, betongindustri	A1205	Hässleholm	1293	3	100-199	D
Brännögård, industri	A1210	Hylte	1315	1	100-199	D
Plönninge, lantbruksskola	A1215	Halmstad	1380	3	100-199	M
Morups-Lyngen, industrier	A1225	Falkenberg	1382	2	100-199	D
Svanviks industriområde, Hjärteby	A1285	Tjörn	1419	20	100-199	F
Rödhällan, industrier, småort	A1310	Tanum	1435	2	100-199	D
Vårgårda herrgård, foderindustri	A1325	Vårgårda	1442	1	100-199	D
Varpås, industrier, småort	A1330	Bollebygd	1443	3	100-199	D
Ölsremma, industrier, småort	A1355	Tranemo	1452	9	100-199	D
Skene Skog industriområde	A1375	Mark	1463	4	100-199	G
Fotskäl, småort	A1385	Mark	1463	7	100-199	F
Hudene, småort	A1400	Herrljunga	1466	8	100-199	D
Edsvära, takpanneindustri	A1410	Vara	1470	1	100-199	D
Gräskärr, skolhem	A1480	Uddevalle	1485	3	100-199	N
Stureholm, industriområde	A1485	Uddevalle	1485	19	100-199	D
Brättegården, skolhem	A1505	Vänersborg	1487	1	100-199	N
Toarpsdal, industri	A1540	Borås	1490	1	100-199	D
Klagstorp-Skövde, militärskola	A1605	Skövde	1496	1	100-199	M
Karlstad flygplats	A1646	Karlstad	1780	5	100-199	I
Mosseberg industriområde	A1665	Arvika	1784	10	100-199	F
Örebro flygplats	A1690	Örebro	1880	7	100-199	I
Kvinnersta, naturbruksgymnasium	A1695	Örebro	1880	1	100-199	M
Berglunda, industriområde	A1700	Örebro	1880	5	100-199	D
Norrtorp, avfallsanläggning	A1675	Kumla	1881	1	100-199	O
Hinseberg, kriminalvårdsanstalt	A1720	Lindesberg	1885	1	100-199	L
Haga-Harbo, industri, småort	A1735	Heby	1917	1	100-199	D
Tandådalen-Hundfjället, ski- danläggningar	A1765	Malung	2023	9	100-199	H
Grådö, mejeri, småort	A1780	Hedemora	2083	1	100-199	D
Dormsjö, skolhem	A1795	Hedemora	2083	4	100-199	N
Hassela Kyrkby, industri, småort	A1810	Nordanstig	2132	3	100-199	D
Södra Ygskorset, industriområde	A1815	Ljusdal	2161	5	100-199	D
Lövbacken, industriområde	A1830	Sandviken	2181	10	100-199	D
Flygstaden Söderhamn, indus- trier+flyg	A1845	Söderhamn	2182	17	100-199	K
Hallsta, småort	A1865	Ånge	2260	5	100-199	I
Midlanda, Sundsvall-Härnösand flygplats	A1870	Timrå	2262	12	100-199	I
Olofsfors, industri, småort	A1950	Nordmaling	2401	3	100-199	D
Vidsels flygplats	A2090	Arvidsjaur	2505	5	100-199	L
Slagnäs, biltestanläggning, småort	A2065	Arjeplog	2506	9	100-199	K

Forts 1. Arbetsplatsområden utanför tätort 2005

Arbetsplatsområde		Belägenhetskommun		Arbets- ställen	Sysselsatta	Största bransch
Benämning	Kod	Namn	Kod			
Pitsund, Pite havsbad	A2110	Piteå	2581	3	100-199	H
Pitholm industriområde	A2115	Piteå	2581	4	100-199	D
Sör-Haraholmen, hamn	A2116	Piteå	2581	5	100-199	I
Esränge, ryndbas	A2131	Kiruna	2584	1	100-199	K

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Denna rapport är ett led i SCB:s arbete att utveckla markanvändningsstatistiken. Bakgrunden till rapporten är att det till SCB framförts önskemål om information om arbetsplatsområden utanför tätort. Sådana områden har betydelse dels för studier av rörelsemönster och transportbehov, dels för kunskap om bebyggelsemönster. En avgränsning av arbetsplatsområden möjliggör statistiska analyser inom fler områden, och på lägre detaljnivå än vad som tidigare varit möjligt.

Definitioner och förklaringar

Som utgångspunkt för avgränsningen har tagits de definitioner som används vid avgränsningen av tätorter, småorter och fritidshusområden. Som *tätort* räknas alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avståndet mellan husen inte överstiger 200 meter. Som *småort* räknas alla hussamlingar med 50-199 invånare, såvida avståndet mellan husen inte överstiger 150 meter. Med *fritidshusområde* avses samling med minst 50 fritidshus, där avståndet mellan husen inte överstiger 150 meter.

Med *arbetsställe* menas varje adress (lokal), fastighet eller grupp av närliggande lokaler och fastigheter där företag bedriver verksamhet. Ett *arbetsplatsområde* definieras som *ett arbetsställe* eller en samling av *arbetsställen* där avståndet mellan dessa inte överskrider 300 meter och antalet sysselsatta är minst 50. *Arbetsplatsområdet* skall dessutom ligga utanför tätortsgräns, området kan i vissa fall sammanfalla med småort.

Arbetsplatsområdena har tilldelats beteckningar ("namn") om arbetsplatsområdet har fler än 100 sysselsatta och om namn/beteckningar har gått att finna i kartor. I de fall arbetsplatsområdet ligger i av SCB avgränsad småort har småortens beteckning använts.

Slutligen har arbetsplatsområdena tilldelats en unik femställig kod med bokstaven A följt av fyra siffror. Koden är uppbyggd löpande i sifferordning och med fem enheters mellanrum för plats till eventuella senare tillkommande arbetsplatsområden. (Ordningföljd är den gängse med Stockholms län först och Norrbottens sist, men läns-koder används ej, vilket kanske vore önskvärt).

Så görs statistiken

Avgränsningen i denna rapport avser förhållandena år 2005.

SCB gör avgränsningar av tätorter, småorter, fritidshusområden och arbetsplatsområden utanför tätort vart 5:e år. Den senaste avgränsningsomgången avser år 2005. SCB:s målsättning är att samtliga avgränsningar ska ha samma referensår.

Avgränsningen för år 2005 baseras på den föregående avgränsningen för år 2000. Uppdatering har främst skett genom att adresser sammanställts för varje arbetsplatsområde. Statistiken har sedan beräknats genom aggregering i en databas med alla arbetsställen.

Beskrivningen nedan gäller metoden som användes för år 2000, och som är bas för statistiken för år 2005. En mer fullständig uppdatering för år 2005 planeras ske under hösten 2007.

Uppgifter om arbetsställen härrör från den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS). Detta register syftar till att ge årlig information om sysselsätt-

ning, pendling, personal- och näringsstruktur samt att belysa händelser och flöden på arbetsmarknaden. RAMS är en årlig, totalräknad statistik som primärt baseras på arbetsgivarnas kontrolluppgifter samt självdeklarationer från egna företagare. Statistiken är totalräknad och kan brytas ner till låg regional nivå. Uppgifter om arbetsställen i RAMS kommer från SCB:s företagsdatabas (FDB). FDB innehåller data över företag, myndigheter, organisationer och deras arbetsställen. Här ingår person- och organisationsnummer, namn samt eventuell firma, adressuppgifter, branschtillhörighet, antal anställda etc. Från SCB:s Geografidatabas (GDB), med uppgifter om geografiska indelningar samt fastigheter, adresser och koordinater, hämtades arbetsställes koordinater.

Avgränsningslinjen (buffertzonen) för ett arbetsplatsområde har tagits fram med hjälp av GIS (*geografiskt informationssystem*). För att erhålla ett avstånd på max 300 meter mellan arbetsställena lades en buffert med 150 meters radie runt samtliga arbetsställen (fastighetspunkt) utanför tätort. Områden med sammanfallande buffrar där det totala antalet sysselsatta var 50 eller fler valdes ut.

Om *arbetsplatsområdet* ligger i eller sammanfaller med småort har småortens gräns fått utgöra gräns för *arbetsplatsområdet*. Som komplettering till avgränsningen med buffertteknik har underlag från Lantmäteriets Svenska Markttäckedata (SMD) används. I ett antal fall har avgränsningen även skett för hand med hjälp av flygbilder (ortofoton). Slutligen har arealuppgifter räknats ut för samtliga arbetsplatsområden.

Statistikens tillförlitlighet

Korrekt angivna adresser är en förutsättning för koppling av adress till fastighet eller adresspunkt och i nästa steg till koordinat. Kvaliteten på adresser har förbättrats avsevärt i de data som använts för år 2005 jämfört med de för år 2000. Det gäller stavning, godkända adresser, uppdelning av adressfält, fullständighet m.m..

Geokodning kallas den process som koordinatsätter en adress för att möjliggöra geografiska analyser och utritning på karta.

För nattbefolkning används att varje person i Sverige är folkbokförd på en fastighet. Via fastighet och fastighetens koordinater kan statistik kopplas till personer och redovisas för valfritt geografiskt område.

För dagbefolkning (sysselsatta) så används att de via företagens kontrolluppgifter kan kopplas till arbetsställen. Arbetsställena i sig har emellertid ingen naturlig länk till fastighet eller koordinat. Här måste ett speciellt arbete till för att få en korrekt belägenhetsadress och att i GDB få en koppling mellan arbetsställe och fastighet eller adresspunkt, från vilka man sedan kan koppla till koordinat.

Problem vid kopplingen mellan arbetsställen och koordinater beror bland annat på olika kvalitetsbrister hos adresser, t.ex

- adress med gatunamn men utan gatunummer
- adress i form av ett populärnamn och/eller område
- adress saknas helt och endast ortsnamn/kommun finns
- adress saknas i Geografidatabasen, GDB, och då ofta även i BALK
- gatunamn är felstavat (ej vanligt år 2005!)
- ortsnamn är felstavat (ej vanligt år 2005!)

SCB har lagt ner ett omfattande arbete på att komplettera och geokoda större arbetsställen där det varit brister i kopplingen mellan adress och fastighet.

Med hjälp av digitala ortofoton och fastighetsdata verifierades samtliga hittade områden. Därefter gjordes ytterligare kontroll med Svenska Markttäckedata

(SMD) så att områden klassificerade som industri och handel utanför tätort kunde kopplas till arbetsställen och ingå i avgränsningen av arbetsplatsområden. Detta krävde ytterligare upprättning av kopplingen mellan arbetsställe och fastighet. Slutligen gjordes kontroller för hand för vart och ett av arbetsplatsområdena för att i största möjliga mån rätta kvarstående fel.

De i rapporten för år 2000 redovisade arealuppgifterna är att betrakta som ungefärliga och ett mått på storleken för området. Inget område har i princip fått en mindre areal än 7 ha (en buffert runt ett arbetsställe med 150 meters radie).

Stora ansträngningar har gjorts för att de uppgifter som presenteras i denna rapport ska vara tillförlitliga. Det är, trots detta, viktigt att komma ihåg att arbetsställen som helt saknar koordinater på grund av ofullständiga adresser och brister i kopplingen mellan adress och fastighet i vissa fall inte har varit möjliga att hitta och därför inte heller har varit möjliga att redovisa i statistiken över arbetsplatsområden.

Bra att veta

SCB gör avgränsningar av tätorter, småorter och fritidshusområden vart 5:e år. Den senaste avgränsningen avser 2005.

Mer information:

Tätorter. <http://www.scb.se/MI0810>

Småorter <http://www.scb.se/MI0816>

Fritidshusområden <http://www.scb.se/MI0806>

Arbetsplatsområden <http://www.scb.se/MI0815>

Kartor (översiktliga) <http://www.gis.scb.se>

Annan statistik

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se/MI0815.

Bilaga. Förändringar från avgränsning för år 2000

En del kommentarer gäller områden med under 100 sysselsatta, och är då egentligen relevanta först för nästa publicering.

Nyttillkomna arbetsplatsområden

En del av dessa borde ha varit med redan i avgränsning 2000.

A0066 Svartsjö-Färingsö, kriminalvårdsanstalt (Ekerö)

A1151 Kristianstads flygplats (Kristianstad)

A1331 Råssa industriområde (Bollebygd)

A1646 Karlstad flygplats (Karlstad)

A1906 Örnköldsviks flygplats (Örnköldsvik)

A2031 Skellefteå flygplats (Skellefteå)

A2056 Arvidsjaur flygplats (Arvidsjaur)

A1501 Trollhättan Vänersborgs flygplats (Vänersborg)

A2131 Esrange, rymdbas (Kiruna)

A2132 Kauppinen, rymdinstitut (Kiruna)

Upphörda genom sammanläggning med annat arbetsplatsområde eller tätort

A0035 Mörtån (Värmdö) hopslagen med tätort 0248 Mörtån.

A0605 Torsvik, del (Jönköping) hopslagen med A0625 Torsvik

A0615 Flahult (Jönköping) hopslagen med A0625 Torsvik

A0645 Granarp (Jönköping) hopslagen med A0625 Torsvik

A0860 Simpevarp, del (Oskarshamn) hopplagd med A0865 Simpevarp, kärnkraftverk

A0925 Horsaryd hopplagd med A0930 Stilleryd

A0990 invid Eket (Örkelljunga) hopplagd med tätort Eket.

A1085 Toftanäs (Malmö) hopplagd med tätort Malmö

A1150 Karpalund (Kristianstad) ingår i södra delen av tätort Vinnö

A1290 Röra-Lunden (Orust) hopplagd med tätort Henån

A1425 Gamla Torslanda flygplats nu köpcentrum (Göteborg), hopplagd med tätort Torslanda.

A1945 Fåker (Östersund) har blivit tätort år 2005 (>200 invånare)

A2120 (ej namnsatt) hopplagd med A2115 Pitholm (Piteå)

Upphörda genom minskat antal sysselsatta (<50)

A0400 Hållsta (Eskilstuna) IT-företag flyttat därifrån år 2004.

A0885 Follingbo (Gotland) Sjukhem nedlagt 2003.

A0900 Mojner-Slit (Gotland) Tidigare tillverkning m.m. där har upphört.

A1140 Jordberga (Trelleborg) Sockerbruk nedlagt hösten 2000.

A1790 Hagge (Smedjebacken, Ludvika) Minskat vid omstrukturering i skogsbolag. (Det kan ha varit rörlig arbetskraft som förts på kontoret)

A2060 Laisvallgruvan (Arjeplog) Blygruvan nedlagt år 2001.

A2080 Dundret (Gällivare) Färre än 50 sysselsatta år 2005.

A2130 Kiruna flygplats (Kiruna) 48 sysselsatta år 2005. (tas ev. med ändå).

Upphörda genom revidering av avgränsning år 2000

A0090 Ölsta, småort (Ekerö) koordinatfel.

A0145 Hagby (Täby) hade fått för många sysselsatta genom koordinatfel.

A0530 Dal (Söderköping) skulle ej ha varit med.

A0815 Nygård (Mönsterås) var fel antal sysselsatta i avgränsning 2000.

A1005 Mellangård (Lomma) sysselsatta skulle ha ingått i Alnarp lantbruksuniversitet strax österut.

A1155 Olofsdal (Kristianstad) koordinatfel, arbetsställena ligger i östra delen av Önnestad tätort

A1365 Fuxerna Göta (Lilla Edet) koordinatfel, stor industri ligger i tätort Göta.

A1940 Lockne, Brunflo (Östersund) koordinatfel, stor industri ligger i tätort Brunflo.

Andra större revideringar av avgränsning år 2000

A0125 Granhammar, regemente Livgardet (Upplands Bro) hade fått för liten storleksgrupp år 2000.

A1235 Värö bruk (Varberg) hade fått för liten storleksgrupp år 2000.

A1430 Göteborg City Airport, Säve (Göteborg) hade fått för liten storleksgrupp år 2000.

In English

Summary

Statistics Sweden has described concentrations of workplaces outside localities. This is the second report and it contains preliminary data for 2005, limited to concentrations with at least 100 employed persons.

The first report had reference year 2000. A final report for 2005 will be published in autumn 2007. Results are available in Table 1 where concentrations of workplaces are identified by name and in maps in our website www.gis.scb.se.

Statistics Sweden also carries out delimitations of localities, smaller localities, concentrations of weekend and holiday homes every fifth year. The latest delimitations were made for 2005.

Definition: A concentration of workplaces outside localities is defined as an area with a maximum of 300 metres between the buildings and at least 50 employees.

In 2005, Sweden had 154 concentrations of workplaces outside localities with more than 100 employees. The largest one was *Arlanda Airport* with 12 000 employees. The next group in size was considerably smaller and had between 2 000 and 3 000 employees.

Classification by dominating industry is available in Table B and the largest number of concentrations (57) is in group D *Manufacturing*, whereas the largest number of employed (23 000) is in group I *Transport and communication*.

List of tables

Table A. Concentrations of workplaces outside localities 2005, by county and number of employees	4
Table B. Concentrations of workplaces 2005, by dominating industry	5
Table C. Industry codes according to NACE Rev. 1 Industrial Classification	8
Table 1. Concentrations of workplaces outside localities 2005	9

List of terms

antal	number
arbetsplats	workplace
arbetsställe	establishment
beteckning	denotation
fritidshus	weekend and holiday homes
hektar	hectare
hus	house
kommun	municipality
landareal	land area
län	county

nord	north
näringsgren	industrial branch
områden	concentrations
småort	small rural agglomeration
storleksklass	size class
summa	sum
totalt	total
tätort	locality
utanför	outside
öst	east